

Universitätsbibliothek Paderborn

Praxis Episcopalis

In Qva Episcoporum Non Tantvm, Eorumqve Vicariorum munus; sed
Parochorum etiam & conscientiarum directorium concernentium casuum
ac dubiorum indies occurrentium Resolvtiones ... quàm brevissimè
continentur

Zerola, Tommaso

Coloniae Agrippinae, 1680

Abbatissa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10421

Tertiò, non potest conveniri cum cliente de quota litis parte, vel dimidia trina, vel quinta, & infra, Navar. *loc. cit.* Soc. *lib. 9. q. 8. art. ult. de iust. & iure*, textus est in *l. item, C. de procur. Navar. conf. 4. de pactis.*

Quartò, nec potest patrocinari am-
babus partibus.

Quintò, nec ipse, nec procurator, vel iudex potest retinere scripturas, seu instrumenta litigantis, sibi tradita, & consignata pro mercede, & salario. Capyc. *decis. 2. n. 1.* Boer. *in dec. 15.* & Bar. *in l. si non sortem, §. si certum ff. de condit. indeb.*

Sextò, potest veritatem occultare ad-
versatio si habet iustam causam, *argum. cap. 1. 3. q. 4.* Tiraq. *de iuro. retract. in praefat. n. 70.* & *c. dominus, 23. q. 2.* vide Covar. *lib. 1. c. 2. var. resol. per totum, & nu. 1.* & gloss. *in c. cupientes, in verb. malignantium, & in Gem. de elect. lib. 6.*

Septimò, an possit esse testis in causa cui patrocinatur, vel pro parte adversa, vel deponere ea, quæ sibi clientulus communicavit, vel de quibus fuit consultus, vide Vinc. de Franc. *dec. 222.* ubi quoad primum, tertium, & quartum, respondet negativè.

Octavò, Advocatus non potest esse, qui non est baptizatus, *l. nemo, C. de postul. c. qui nemo, de pœnit. d. 1.* & ibi Navar. *num. 2.*

Nono, Advocatus potest esse in causa appellationis, ille qui fuit iudex in causa principali, sive in prima instantia. Cap. Tolos. *q. 178.* & ibi Addit.

A B O R T U S.

Quot pœnas censurasque reservatas Sedi Apostolicæ incurrant abortus, etiam non animato fœtu, vel sterilitatis venena procurantes, auxiliantes, dantes medicinas, vel alia huiusmodi, vide Bullam Sixti V. editam anno Domini 1589. Vide *c. si quando, c. quod verò, cum sequentibus, 32. q. 2.* & Sylvest. *in verborum abortus*: quibus pœnis subijciantur in foro exteriori, vide Cov. *lib. 2. c. 20. ver. 11. num. 9. var. resol. & in Clem. si furiosus de homic. 2. p. §. 3. n. 1.* vide etiam in *l. Cicero, ff. de pœnis, & Fab. de Mont. in sua praxi arbitraria, super prima lœra, ne tuorum, p. 4. c. de crim. partus eiecit. & c. cum sequentibus, fol. 258.* ubi præter spiritualia, ponit exceptiones adversus hoc facinus *supra scripto loco; fol. 240.* vide Conc. VI. generale Constantinop. *c. 91.* ubi dicit puniri pœna occisoris, vide *c. si aliquis, & ibi Abb. de homicidio, & c. sicut, & ibi Abb. eo. tit.* vide Bullam Greg. XIV. editam anno 1591. quæ reformat Bullam Sixti, de qua supra. Secundò, si dubitatur an abortus fuerit animatus, nec ne, præsumitur potius animatus quàm non, *Abb. in c. sicut, n. 7. de homic.*

A B B A T I S S A.

SUMMARIUM.

1. Quot annorum debeat esse quando eligitur.
2. A quibus eligi debeat.
3. Quantum temporis duret in officio.
4. An possit eligi ex alia religione.
5. Alii officiales monasterii a quo eligantur.
6. Quomodo eligi debeat Abbatisa.

7. An

7. An valeat quietatio Abbatisse tempore infirmitatis facta procuratori in detrimentum Abbatisse successuricis, & monast.

AD primum. Præter ea, quæ habentur in jure communi, prout in *c. indemnitatibus, de elect. lib. 6.* dicam quæ de jure novissimo solùm pro practica; & primum Abbatisa, seu præfecta monasterii debet eligi non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Secundò, si his qualitatibus non reperitur in eodem monasterio, ex alio ejusdem ordinis eligi potest. Tertio, si hoc etiam incommodum superiori, qui electioni præest, videatur, ex iis quæ in eodem monasterio annum trigessimum excesserint, & quinque saltem annis post professionem vixerint, Episcopo, vel alio superiore consentiente eligatur. Concil. Trid. *sess. 25. c. 7. de refor. regul.* Quarto, declarat. sac. Congreg. in meis. n. 227. cõsult in hæc verba: *Abbatissa, licet per quinquennium non permanserit in religione, dummodo excedat triginta annos, & id fiat ad requisitionem suarum monialium, & de licentia superioris, dummodo laudabiliter superiore anno in officio se gesserit, confirmari per biennium poterit.* Quintò, an sufficiat attingere dictam ætatem, vel requiratur, quòd expleverit, vide *c. sanctimoniales, 20. q. 1. & cap. diaconissam, 27. q. 1. & Nav. c. 25. n. 116.* Sextò, quòd non sufficit, quòd sit professa tacitè, sed requiritur quòd sit professa expressè, quia hoc clarè dicit Concilium: & quomodo professio debet fieri expressè, vide in *ver. professionis.* Septimò, quòd quando Conc. lo-

quitur de priorissis & aliis præfectis monasteriorum, debet intelligi, non quando regitur per Abbatissam primò, secundò per priorissas, seu Vicarias, & inde per alias officiales, sed debet intelligi, quando monasterium regitur vel per Abbatissam, quæ est ut caput, vel per Priorissam, vel per præfectam, & sic habes, quòd circumstantias, de quibus supra illas sola debet habere, quæ eligitur in capite regiminis. Nam Gemin. in *d. c. indemnitatibus notab. 5.* dicit, quòd non est differentia in modo eligendi Prælatum, licet diverso nomine nuncupentur, & facit text. quia jura loquentia de Abbatissa, locum habent etiam in Priorissa. vide Sylvest. in *ver. elect. 4. n. 7. §. 6. & text. in d. c. indemnitatibus, & gl. ibi, in ver. gubernatur.* Octavò, quid si deficeret tertia conditio, i. quòd reperiretur aliqua quæ excedat triginta annos, sed si non stetit per quinquennium in professione, quid agendum? tunc respondetur, quòd recurrendum est ad declarationem, quæ allata est superiùs. Nonò, quid si non reperiretur aliqua in monasterio, quæ non excedat triginta annos? ad hoc respondetur, quòd omninò debet esse talis. Ratio, quia datur forma, & ubi verba dant formam, si actus fiat non servatà illà formà, actus est nullus ipso jure. Bart. in *l. Gallus, in prima columna, ff. de lib. & posthum.* & multa alia, quæ accumulat Gom. in *c. fin. §. si verò, de judic. lib. 6. nu. 19. & 20.* Decimò, dicit quis, si non posset eligi in Abbatissam, vel præfectam in capite regiminis, quia non habet requisita, prout superiùs, ad minus eligetur in Vicariâ: ratio est, quia

E 2; sufficit

sufficit adimplere per æquipollens aliquid quod non potest per formam propriam; ad hoc respondetur primò, quòd hoc non est verum, quia quando in aliquo actu est data forma, non sufficit illam adimplere per æquipollens, sed debet ad unguem observari, ut tradit Alexand. in l. 1. col. 2. ff. de lib. & posthum. & multi Doct. quos citat Gom. in c. 1. n. 18. de const. lib. 6. Undecimò, urget quis; quid si non inveniretur in monasterio talis? Respondetur quòd recurrendum est ad tria illa remedia Concilii; ut vel aliunde, vel aliàs, & hoc fundatur in ratione, quia in persona, quæ vult regere alias, duo requiruntur, gravitas morum atque ætas, & experientia regionis, & hanc parturit professio, argument. eorum, quæ dicit sac. Concilium Trident. sess. 23. c. 2. & c. 14. de refor. & in c. juven- culas, 20. q. 1. & ratio rationis est, quia Abbatisa est velut præsidens, & vocatur presbytera à sac. canon. c. mulieres, 23. d.

Ad Secundum. Concilium non statuit, à quibus debeat eligi & confirmari, sed id relinquit dispositioni dict. c. indemnitatibus, ubi habetur, quod eligi debeat à monialibus ejusdem monasterii, & quòd non habeat vocem in electione illa, quæ non sit duodecim annorum, & sit professa tacitè, vel expressè, & debet confirmari ab ordinario loci: sed si monasterium immediatè est subditum Pappæ, à Papa, vel Legato illius provincie debet confirmari, ut patet per capitulum s. Abbatem, de elect. lib. 6. Sylvest. in ver. Abbatisa, n. 4. §. 1. & Ang. in ver. confirmatio, §. 4. Hic est dubium, quia in d. capitulo indemnitatibus, dicitur, quòd dans

vocem, debet esse duodecim annorum, & quòd sit professa tacitè, vel expressè, an hodie possit dare vocem illa, quæ jam est duodecim annorum, quia in tali ætate suscepit habitum, per c. 17. Concil. Trid. sess. 25, sed non est professa nec tacitè, nec expressè, quia nondum habet sexdecim annos & per c. 15. ead. sess. respondetur quòd non, sed si excefferit sexdecim annos, & perseveraverit per annum in religione, & non emiserit professionem expressam, cum jam censeatur professa tacitè per c. periculofo, de stat. regul. lib. 6. & c. 1. de reg. eod. lib. & c. ex parte, de reg. extra, quòd tunc posset dare vocem, quia in hoc sac. Conc. non derogavit juri antiquo, vide Panor. in c. vidua, num. 7. de regul.

Ad Tertium Greg. XII. Bulla sua, quæ est 84. fol. 1321. in recentioribus impressis statuit, ut Abbatisa, & aliæ monasteriorum Præfectæ eligant non ultra triennium & ita servatur in praxi.

Ad Quartum. In Clem. 1. de elect. prohibetur, ne religiosus aliquis in Abbatem, vel prælatum alterius religionis, vel habitus de cætero eligatur, dans rationem: quia rationi non congruit, ut homines disparis professionis, vel habitus simul in eisdem monasteriis socientur, & hæc est ratio rationis, tum quia non conveniunt in professione, quia Benedictinæ ordinis B. Benedicti faciunt professionem primò, & postea consecrantur: Franciscanæ semel, & simul profitentur, & velantur, tum etiam quoad officia divina sunt diversa Breviaria, & sunt etiam diversæ observantiæ, & ceremoniæ, ut patet in Clem. ne in agro dominico,

minico, cum similib. Accedit etiam quod *Con. c. 7. in secundo remedio*, dicit, quod eligatur ex alio ejusdem ordinis monasterio, & non loquitur de alio alterius ordinis, etiam si in extrema necessitate coarctetur electio, & ne miteris, quod *dicit Clem. 1. de elect.* loquatur de maribus, *Abb. in d. Clem. num. 1.* & appellatione monachorum veniunt moniales, *Abb. in c. de monialibus, n. 3. de sentent. excom.* quia idem est de feminis propter indemnitate in rationis. facit *c. in nova aetione 16. q. 7.* ubi dicitur: *in uno. n. eodemque officio non debet dispar esse professio, dicente Domino ad Moysen, Deut. c. 22 Non arabis in bove & asino, i. homines diversa professionis in officio uno non sociabis*, vide *Gom. de grat. expect. num. 71. & c. officii, ext. de elect.* & licet Abbas & Abbatisa debeat eligi de ordine suo, tamen si fuerit expediens, potest eligi de alieno, & sic de Abbatisa, *Abb. in c. officii, n. 1. & 4. de elect.*

Ad quintum, Secundum diversas regulas, sic diverso modo vocantur illæ, quæ eliguntur ad regimina monasteriorum: in regula. n. S. Benedicti, Abbatisa eligitur in capite, postea Priorissa: in regula S. Francisci Abbatiss, & postea Vicaria, & quia diximus de electione Abbatissæ, & alienarum, dubitatur modo primò, an idem observari debeat in electione aliarum officialium monasterii, quod in electione Abbatissæ. Secundò, an requiratur confirmatio Superiorum. Ad primum respondetur ex dictis *superius §. 1.* quod non. Ad secundum respondetur quod *Conc. nihil disponit de istis, se sac. Cong. num. 24.* sic censuit.

Moniales, quæ à cap. sui monasterii electæ sunt in officiales, ut bonavillius monasterii administrant, possunt in huiusmodi officio perseverare, quamdiu superioribus monasterii visum fuerit; & sic videtur primò non currere triennium officialibus istis, nec confirmatio superioris est necessaria, nec circumstantiæ aliqua; de quibus supra, sed in quibusdam locis fiunt istæ officiales per gradum professionis.

Ad sextum, Dico primùm, quod electio potest fieri tribus modis de jure antiquo. Primò, per modum scrutini, ut s. à duabus partibus eligatur, vel compromissi, vel inspirationis, *c. quia propter ext. de elect. Armil. in ver. Abbatissa, n. 8. Sylvest. in ver. electio 3. n. 7. usque ad finem.* Secundò, Concilium verò *cap. 27.* videtur solum admittere viam scrutini, & inspirationis, nam ita disponit; *is verò qui electioni præest Episcopus, sive alius superior claustra monasterii non ingrediat, sed ante cancellorum fenestrellam vota singularum audiat, & sac. Cong. declar. q. 16.* sic censuit, *in electione Abbatissæ Episcopus potest una cum Vicario suo, vel secretario, vel alio ab ipso assumpto, vota singularum monialium ore tenus expressa audire.* Tertiò, ista electio debet fieri per vota secreta singularium eligentium, ita ut eligentium nomina nunquam publicentur, *Conc. c. 6. ibid.* at si non fiat secretè, non valet electio, quia esset contra formam Concilii. ita *Gemin. cum multis, in c. cum expediat, vers. sed pone quod canonici, de elect. lib. 6.* & ita fuit decisum Romæ, in electione Provincialis Carmelitanorum provinciæ terræ Laboris regni Neapolis, qui fuit electus

unanimi consensu unica voce, omnibus fratribus acclamantibus, Eligimus talem: tamen quia non fuit electus per vota secreta, fuit declarata irrita electio, & loco illius fuit alter electus. Ratio est, quia forma est essentialis, data à sacro Concilio, quam non licet alterare, prout dictum est §. 1. *superius*.

Ad septimum. vide *Afflic. decis. 168. n. 2.* ubi in facto respondetur negativè.

APOSTOLI.

Primò, Apostoli in iudicio unde dicantur, quot sint genera ipsorum, vide gloss. *in c. 1. in ver. petat apostolos, in addit. de appellat. & Pengam. in com. 31. super. 3. par. Direct. inquisit. & Hostien. in sum. tit. de appellat. §. qualiter, ver. dicuntur autem Apostoli.*

Secundò, terminum ad petendum Apostolos, vide *in c. ab eo, de appellat. lib. 6.* qui est triginta dierum, licet hic terminus possit restringi à iudice à quo. *Clem. 2. & ibi gloss. de appellat. Maran. 6. p. de appell. n. 223. & Clem. quamvis, & ibi gloss. in ver. centum, eo titul.*

Tertiò, terminus ad recipiendum currit à die sententiæ, si pars habuit de hoc notitiam, secus, à die appellationis, *decis. Rota 5. in novis. de appellat. & gl. in c. ab eo, in ver. triginta dies, loc. cit. n. 222.*

Quartò, quomodo debeant peti, vide *dictam Clem. 2. & d. c. ab eo, & ibi gl. in ver. instanter.*

Quintò, an debeant dari clausi, & sigillati, vide gloss. *in d. Clem. 2. in ver. oblatos, in fin. ubi videtur dicere quòd non clausi, argum. c. inimasti, extra, de appellat.*

Sextò, apostoli tradendi sunt appellanti non autem appellato, quia appellatus potest prosequi appellationem in casibus sibi permisis, licet non petierit apostolos. Gemin. *in cap. ut super notab. 1. per illum tex. de appellatione libro 6.*

ATTENTATA.

Primò, an lite pendente attentata sint revocanda; vide *Afflic. decis. 131. numero 1.* & non impediunt quò minus procedatur in causa principali, adde *Cap. decis. 72.*

Secundò, an prius diluenda, quam eatur ad negotium principale, idem *dec. 98. num. 3.*

Tertiò, attentata sunt revocanda in qualibet parte litis, idem *Afflic. decis. 352. num. 4.*

ALTARE.

Primò, altare est duplex, stabile, & portatile; potest esse lapideum, & ligneum, sed primum potest solum christi unctioe consecrari, non secundum, & passim videmus uti altaribus ligneis. *cap. altaria. lib. 1. de consec. d. 1.*

Secundo, quantæ debeant esse magnitudinis, videto pro praxi instructiones positas in actibus ecclesiæ Mediolanensis, ubi pulchra habetis *in tit. de altaribus.*

Tertiò, in altari nuper ædificato, & non consecrato potest celebrari, modò adsit altare portatile, & sit in Ecclesia, in qua de licentia Episcopi consuevit celebra-